

SEMINARI
TIQQUN

DOSSIER DE LECTURES

10, 11 i 12

DESEMBRE

BCN 2009

SEMINARI

“Tiqqun: ... i la Guerra tot just ha començat...”

Fa pocs anys que es coneixen un seguit de llibres i documents d'autoria anònima originaris sobretot de França, però també d'Itàlia, sotasignats per termes com *Tiqqun* o el *Comitè Invisible*. Arran d'una operació antiterrorista el 2008 al país veí, nou persones van ser detingudes sota l'acusació de perpetrar sabotatges a les línies del TAV en diversos punts del seu recorregut. Com a teló de fons i leitmotiv de la operació, descobrir i identificar els i/o les autores d'aquests texts, posar una cara a un enemic.

Uns textos que es qüestionen pròpiament la naturalesa de les persones en el si d'aquesta societat mercantilista i de control per ells anomenada *Imperi* i, més enllà d'aquesta, la manera que aquestes persones es relacionen les unes amb les altres i amb elles mateixes. Constaten el desert i la decadència que s'ha establert en la manera de ser i de ser conscients del que som. Fins aquí, res de nou sota el Sol. Aquest però, és només l'anàlisi que porta a l'autoria a desgranar no tant el que hem de fer davant d'aquesta constatació, sinó principalment com ho hem de fer. Com es pot partir de la multitudinària massa de solituds que formem el cos social per establir per una banda, una guerra civil en tots els fronts i amb tots els mitjans, des de la deserció, el sabotatge, el devenir comunitat, l'increment de la intensitat en les relacions, la difusió, l'acció directa o el combat.

Un llenguatge gairebé cridat, una afirmació, una presa de posició, un lloc, ens parla de la forma sota la que s'expressa la dominació de l'Imperi, qui l'habita, qui hi col·labora, qui són els seus agents i qui són els seus enemics. Un crit de

guerra contra la falsa civilització que vol contagiar per construir comunitat, no només queda misèria individual, que s'ha de dotar de realitats i de mitjans per establir el conflicte, que troba en el combat un moment més de la seva proliferació.

La Ciutat Invisible vol obrir amb aquestes jornades un espai de debat, informació i formació al voltant d'aquesta caixa de municions en forma de llibres que ens han caigut a les mans.

Us volem convocar al seminari de treball que tindrà lloc els dies 10, 11 de desembre al CSA CAN VIES, carrer Jocs Florals 42, Sants, i el dissabte 12 de DESEMBRE, a l'Espai Obert, carrer Violant d'Hongria 71 1r pis.

Per enriquir el debat, tot i el caràcter introductori de les sessions, hem preparat una selecció de textos, així com una bibliografia de lectures recomanades per utilitzar de guia i referència de cara al taller. Recomanem això si, la lectura íntegra dels llibres que han sortit en castellà del col·lectiu. (veure bibliografia).

+INFO: www.laciutatinvisible.coop

o escriure a: botiga@laciutatinvisible.org

Com fer?

Tiqqun

*Nosotros hablamos de una nueva guerra,
de una nueva guerra de partisanos.
Sin frente ni uniforme, sin ejército ni batalla
decisiva. Una guerra cuyos focos se despliegan
a distancia de los flujos mercantiles aunque conectados a ellos.
Hablamos de una guerra totalmente en latencia. Que tiene el tiempo.
De una guerra de posición.
Que se libra ahí donde estamos.
En el nombre de nadie.
En el nombre de la existencia misma,
que no tiene nombre.*

Programa de les Jornades

DIJOUS 10 DESEMBRE

19H L'IMAGINARI TIQQUN: LA INSURRECCIÓ QUE VE

Conextualització de l'imaginari Tiquun
dins l'escena política francesa.
Què és i com s'articula Tiquun?

DIVENDRES 11 DESEMBRE

19H SESSIÓ DE TREBALL "A COPS DE MARTELL"

Introducció als conceptes generals de Tiquun:
Teoria del Bloom i Introducció a la guerra civil.

Ponents:

Ignacio Castro Rey
(filosof, escriptor i crític d'art)
Josep Pons Bertrán
(editor de Melusina)

DISSABTE 12 DESEMBRE

11H PASSI DOCUMENTAL

"Et la guerre est a peine comencée"

DEBAT GENERAL

Posada en comú sobre el discurs de Tiquun.
Crítica i possibilitat del discurs.

I LA GUERRA TOT JUST HA COMENÇAT...

Abans de l'estiu de 2009 obríem, amb aquell anhel de les llargues esperes, la recent traducció de *La Insurrection que vient* del **Comité Invisible**. Sabíem que aquest llibre, publicat a França el 2007, havia adquirit molt de ressò al voltant de l'afer Tarnac, però més enllà d'expectatives morboses, aviat vam descobrir que s'hi amagava un interessant imaginari a l'estela del situacionisme. Un oasi enmig del desert de discursos en què sembla que s'ha submergit la teoria crítica i sobretot la política radical en els darrers temps.

Intentem, a continuació, fer una petita introducció en forma de breviari que ens ha de permetre introduir-nos tant al lloc des d'on es parla, com als principals conceptes que s'aborden des d'aquesta proposta.

«...Tiqqun és el moviment real que aboleix l'estat de coses existent...» (TB 96)

L'AFER TARNAC

L'anomenat mediàticament “afer Tarnac” va començar el 15 de novembre de 2008 quan la policia francesa detení deu persones a Tarnac, un petit poble del centre del país, acusades de sabotejar, set dies abans, vàries catenàries de les vies del Tren d'Alta Velocitat. L'única prova acusatòria era el perfil dels acusats, recolzats per declaracions de la ministra de l'Interior quan deïa que *«estaven sent vigilats per la policia a causa de la seva pertinença a l'extrema esquerra i a l'esfera anarco-autònoma, pels seus discursos molt radicals i contactes amb grups estrangers...»*. L'altra càrrega de prova era

la suposada autoria del llibre mencionat. Gairebé tots van ser alliberats, tot i que amb càrrecs, menys Yldune Levy que sortiria de la presó la primera quinzena de gener, i Julien Coupat, que no sortiria en llibertat vigilada fins al maig de 2009. A aquest últim li era atribuïda tant l'autoria de l'escrit com un suposat lideratge dins el grup.

I és que tots sabem de l'obsessió securitària per posar cara a l'enemic, noms als esdeveniments, autors als llibres anònims i atribuir lideratges a un suposat grup armat. És per això que, d'entre les conseqüències repressives, l'Estat ha utilitzat aquesta operació per sabotejar una de les armes del grup, l'anonimat, fent fins i tot que els hipotètics autors esdevinguessin famosos.

El cas ha suposat l'enèsima creuada de l'estat francès contra els heretges interiors, que no dubta a aplicar tota la força de la violència legal preventiva contra qualsevol petit o gran que, de fet o paraula, qüestionï el seu poder. Una actualització postmoderna de l'extermini dels càtars, la coneguda construcció i inflació de l'enemic interior per justificar l'adopció de mesures de control majors contra la població. Un dels casos emblemàtics és Yann-Marc Rouillan, empresonat des de fa 22 anys, sense sentit, a una de les fosques clavagueres del país veí.

Perquè, tal i com reflexiona Julien Coupat a l'única entrevista concedida als mitjans, més que el monopoli de la violència, *«l'estat i la policia tenen el monopoli de forjar el perfil de l'amenaça, determinant què o qui pot ser acusat de terrorisme.»* (Le Monde 25/05/09).

I és que no hi ha res nou sota el Sol. El 2001, un documental amb ressons debordians editat per algun autor del mateix col·lectiu invisible, amb el títol *Et la guerre est a peine commencée*¹, semblava autoprofetitzar el propi futur : *«Una societat que ha esgotat el conjunt de possibilitats vitals té bones raons per jutjar com a “terrorista” tot allò que s'experimenti més enllà de la mateixa.»*

1 <http://www.youtube.com/watch?v=p9hMzGJt2iA>

L'IMAGINARI TIQQUN:

ANTECEDENTS I PUBLICACIONS DISPONIBLES

«Tiqqun no és un autor, ni singular ni col·lectiu (...). Tiqqun no és un grup en absolut. Tiqqun és un mitjà, un mitjà per constituir enèrgicament una posició. Aquesta posició es concreta avui en una doble secessió: en primer lloc, secessió del procés d'explotació social (...); després, secessió de l'esquerra...» (IB135)

Més enllà dels detalls de l'afer, a partir d'aquesta lectura, i atrets per la contundència del discurs, la curiositat es va convertir en addicció, i vam començar a llegir voraçment tots els títols publicats en paper o on line que vam poder, posant-nos a estirar el fil de la misteriosa autoria i els seus orígens, d'una mena d'èpica que rarament adopten les propostes polítiques d'avui, i una potència discursiva que s'allunya dels discursos soft de la postmodernitat.

Fent una mica d'arqueologia fàcil, vam excavar fins trobar *Tiqqun*, una revista-fanzine apareguda cap al 1999, de la que tan sols aparegueren dos números amb curiosos subtítols, *Tiqqun 1: Òrgan conscient del Partit imaginari. Exercicis de metafísica crítica* i el 2001, *Tiqqun 2: Òrgan de connexió al si del Partit Imaginari. Zona d'Opacitat Ofensiva*. Totes dues edicions, així com tots els escrits del col·lectiu estan disponibles al web: <http://www.bloom0101.org>. En castellà, hi ha tres títols de l'editorial Melusina: *Teoría del Bloom* (2005), *Introducción a la guerra civil* (2008) i *La insurrección que viene* (2009). Molt recentment ha aparegut *Llamamiento y otros fogonazos*, un interessant recull de textos i fragments de principis de 2003, editat per Acurela & A.Machado.

Tiqqun, terme d'origen hebraic de la kabbala de Luria que originàriament significa restitució o reparació de la cosa inacabada i que els autors defineixen com *«l'acció de retornar a cada fet el seu propi COM, de prendre'l fins i tot per únicament real» (IGC108)*, proposa un discurs amb ressonàncies insurreccionals, a partir d'una mescla explosiva i heterogènia de tendències filosòfiques. Entre les seves línies afloren, entre d'altres, les potències d'Spinoza, el

Debord més ferotge, el vitalisme de Vaneigem, el nihilisme i el darrer home de Nietzsche, ressons de la Kabbalah jueva, o elements de la teologia herètica del Mestre Eckhart. Més a prop, ens trobem un discurs impregnat de la biopolítica de Foucault, amb els dispositius i el Biopoder; la micropolítica de Deleuze i la política de la relació; o el sempre polèmic Carl Schmitt, tant per la centralitat de la decisió com pel principi que regeix la política i que es troba al seu origen: la distinció entre amic i enemic. Però també trobem com, a partir de la influència propera d'Agamben, apareixen nocions de la teoria crítica i estètica de Benjamin o la metafísica de Heidegger.

Però més enllà d'antecedents i influències, el que destaca en Tiquun és l'articulació d'un discurs intens i propi, escrit des de la ràbia, que emociona, ressona i crispa com un crit de guerra, davant del qual la neutralitat no té cabuda, i és considerada com una presa de posició més. No sempre coherent, potser fins i tot irrealitzable, però amb ecos d'aquella força dels cops de martell que tant trobàvem a faltar des de Nietzsche.

És, com diuen una vegada i una altra, una presa de partit dins la situació des d'una posició determinada. La pragmàtica de l'escriptura és una interpel·lació constant, tal com es manifesta en el títol d'un dels seus llibres més recomanables, un apel·l, una crida, un llamamiento... A despertar... A la insurrecció, a la deserció ofensiva.

I tot i que, de vegades, resulti complicat, gairebé esotèric en la seva comprensió, feia temps que uns textos no aconseguien transmetre'ns tals sensacions.

TEORIA DEL BLOOM

«Històricament, a la figura del Bloom l'alienació d'allò Comú arriba al seu grau d'intensitat màxima» (TB73)

Segons Tiquun, la primera evidència és que la unitat humana elemental no és el cos (l'individu), sinó les formes de vida (IGC, 9). La forma de vida no té

relació amb el que un és, sinó més amb **COM** un és el **QUE** és. Una intensitat que polaritza l'existència i que esmicola la noció de subjecte, i amb ella la dicotomia ja clàssica de públic-privat.

Si la descomposició de la comunitat va crear la ficció individual, la descomposició del subjecte-individu ha portat al Bloom. El ***Bloom*** –amb fortes resonàncies literàries–, és el desarrelat, el qualsevol, el desposseït fins i tot de la pròpia vida, l'exiliat dels altres i de si mateix; és la criatura de la no-pertinença, sense drets ni deures, sense política; és el que camina sense rumb, el que vaga a la deriva en un desert que es desplega indefinidament i que porta i propaga allà on vagi.

Tiqqun explica, doncs, la bloomificació del Món, el procés d'expropiació del sentiment de pertinença a un àmbit concret (barri, feina, colla), a partir del qual l'individu s'identificava amb una determinada funció social i, amb ella, el desig de pertànyer, de compartir i de participar. És evident que aquest desarrelament genera hostilitat davant dels altres i les coses, i fa del Bloom un ferm candidat a abandonar-se al síndrome d'amok². En un món dominat per la neutralització de tota pràctica que no sigui una pràctica permesa o que sigui massa intensa, les forces reactives poden provocar tant una implosió com una explosió de la potència.

Però, paradoxalment, una de les característiques principals del Bloom és la seva reversibilitat extrema, una ambivalència radical de negativitat i potència. En la mena de relació que estableix el Bloom amb la seva manera de viure('s) trobem les seves formes de vida. Al'espectre obert per l'ambivalència, trobarem *stimmung*, certa tonalitat afectiva, una tendència a l'increment de potència, on descansa la promesa del comunisme. El Bloom expulsat de qualsevol lloc propi –ha devingut ell mateix un lloc– és un esperit buit, però lliure. Pensem en

² *Explosió aleatòria de ràbia salvatge, aparentment no provocat, que fa que la persona afectada corri bojament, s'armi i fereixi o mati indiscriminadament a les persones i animals que apareguin al seu pas en una espiral de destrucció, fins que el subjecte és immobilitzat o es suïcida pel viratge cap a l'autodestrucció.*

el darrer home, que ja no és res més que l'estranyesa respecte a si mateix i respecte a tot el seu entorn, que ho ha negat tot, però que porta en el seu si el potencial adveniment de noves formes de vida. És un home pobre –no vol res, no sap res i no té res–, però no miserable. És el lloc on esdevé la política, que està fundada precisament pel joc que estableixen entre si les diferents formes de vida singulars. Crear i jugar aquest joc és el comunisme, una disposició ètica a compartir el que és comú.

L'IMPERI I LA GUERRA CIVIL

El joc de la política no és més que una equació que marca una posició; prendre posició és prendre partit, i prendre partit és activar la guerra civil. La *guerra civil* és la situació on es produeix el joc de les formes de vida. Aquest joc possible és un dels nodes que s'estableix en el desplegament discursiu al llarg dels diferents llibres.

De l'encontre de les formes de vida en pot resultar tant un increment de la potència de les dues (comunitat) com un decreixement (hostilitat). En qualsevol dels dos casos, sempre estarem parlant d'una relació singular no generalitzable, i aquesta relació es configura a mode de pacte objectiu anterior a tota decisió conscient. La base de les relacions de comunitat no es donarà mai per identitat, sinó en la pràctica: un moviment que posa en joc la potència de les formes de vida. En el cas de l'hostilitat, produït per l'encontre de formes estranyes entre si, entenen a l'hostis com «*un no-res que exigeix ser aniquilat, ja sigui perquè deixa de ser hostil, ja sigui perquè deixa d'existir*» (IGC22). Ara bé, així com l'hostis ha de ser aniquilat, donat que disminueix la meua potència, l'hostilitat és una esfera irreductible, tant com la comunitat. De les relacions de comunitat i d'hostilitat entre les formes de vida es desprèn el que ells anomenen una «*ètica de la guerra civil o comité invisible*» on el comunisme és: «*el moviment real que elabora en qualsevol lloc i en qualsevol moment la guerra civil.*» (IGC, 29).

L'estat modern, primer, i l'Imperi, en l'actualitat, són màquines reguladores de la guerra civil, de la intensitat en les relacions. L'*Imperi* és considerat com una màquina, un dispositiu fractal de neutralització i normalització que detenta el monopoli de la crítica i de la política assegurat pel desplegament intensiu del Biopoder, que té com a darrera expressió el poder de policia, i de l'espectacle, amb la publicitat com la seva punta de llança.

La guerra civil com a principi d'allò polític ha de ser subsumit al control de la neutralització. Així com l'estat modern pretén de forma impossible conjurar la diferència i l'hostilitat sota l'imperi de la llei universal, l'imperi assumeix aquesta impossibilitat: prenent altres formes, molt més invisibles i silencioses, escolant-se a tot arreu, estant sempre però poques vegades fent-se present, esdevenint el medi en què vivim. «*No hi ha res més aliè a l'Imperi que la qüestió de saber qui té el control de què, mentre hi hagi control*» (IGC82). L'Imperi és l'última parada de la civilització, i en la seva forma de vida atenuada i hegemònica, el ciutadà, resulta indistingible ja de la figura del policia.

Ens trobem a l'etapa de la tirania de la servitud: un món d'esclaus sense amos, on domina el liberalisme existencial; una ficció brillantment organitzada i produïda per l'Imperi, on l'individu viu dedicat a la seva pròpia interioritat, destruint la voluntat de compartir i els llaços que configuren allò que és comú. Sota el liberalisme existencial tots esdevenim minusvàlids emocionals, tancats en un jo superlatiu, malalts de nosaltres mateixos i sense ser conscients que som la malaltia. És el regne de la separació irremeiable.

L'època imperial es governa des de la lògica de la prevenció, la de la pau armada, on el que importa no és qui dels contendents resulti victoriós, sinó que no existeixi l'enfrontament. La diferència és necessària en aquest estat de coses, sobretot per seguir garantint el consum massiu i personalitzat (des de productes a experiències, fins a simulacres), però aquesta mai no pot arribar a expressar-se de forma descarnada o amb una intensitat que sigui objec-

tivament perillosa pel règim imperial. El fet de que no passi res, doncs, que no hi hagi situacions, que domini la normalitat ja és una victòria imperial, que es desplega precisament en la creació de graus majors de normalitat. És per aquesta raó que l'imperi intentarà per tots els mitjans evitar aquell determinat grau d'intensitat en el joc de les formes de vida que, en darrer terme, convoca a la política. Perquè l'imperi «*no actua com un subjecte oponent que ens fa front, sinó més com un medi que ens és hostil*» (IGC, 97). L'Imperi es desplega sense ser vist ni manifestar-se, està allà.

LA DESERCIÓ

Una vegada hem parlat de la guerra civil i de l'Imperi, també hem de parlar d'una altra de les figures centrals de la proposta: la deserció. Podem dir, de fet, que la proposta política de Tiquq es cristalitza en dos moviments tàctics que s'autoajuden: un ofensiu, de plantar cara, de realització de la guerra civil i de destrucció del medi imperial; i un altre contra-ofensiu, d'autodefensa per construir un lloc propi, una posició. Al llarg dels volums, hi ha una crida a l'abandonament dels llocs i de les estructures del poder, una fugida dels mecanismes d'acció o participació que es donen en el marc de la política de l'Imperi. Aquesta deserció, però, ha de partir de la comunitat, no pot ser únicament individual, ja que corre el perill de reduir-se a la privacitat del Bloom. Parlar de deserció és partir d'un gest radical, d'abandonament del cos social, exercint una renúncia i crítica salvatge a qualsevol discurs de reforma o rearticulació de la societat. Aquesta ha de ser abandonada primer per poder ser destruïda sense contemplacions. Són nombroses les figures que utilitzen als textos, des d'una menció al que van suposar els monestirs a la darrereria de l'imperi romà, d'on neix una nova societat (considerada encara més decadent que la romana: el cristianisme), a acceptar plenament en algun punt que la seva aposta entra dins del que entenem per lògica de sectes. «*La perspectiva de formar bandes no ens espanta; la de ser presos per una màfia més aviat ens diverteix*» (LL67).

Aquesta deserció, al pla de la política, es tradueix en una crítica rotunda i descarnada a plataformes com ATTAC, a l'esfera de les ONG o als nous discursos provinents del negrisme. També, però, trobem una forta crítica a realitats molt més properes a nosaltres com les okupacions, l'activisme o la militància. També és deserció d'aquestes pràctiques en tant que establertes i atrapades en les dinàmiques i figures pròpies de l'Imperi, criticades en el moment en què deixen de ser formes de desenvolupament de la potència per ser noves formes reproductores de la vella política. Semblen pensar en que és possible crear una exterioritat, un enfora des del qual és possible armar unes estratègies tant de creació i desenvolupament com de destrucció.

LA TRAVESSIA I SORTIDA DEL DESERT

*«Per una banda, volem viure el comunisme;
per l'altre, volem propagar l'anarquia». (LL77)*

Com hem dit, hi ha una determinació a l'abandonament de la societat occidental, donat que aquesta és sempre vista com un desert que està a tot arreu, expandint-se de forma extensiva i intensiva, arribant a cada vegada més estrats de la vida. Aquest avenç del desert deixa al seu pas una esquila de destrucció i impotència de les formes de vida, assecant-les, però també del saber, el treball i els mecanismes d'autodefensa acumulats de les comunitats. El desert que habitem i que ens configura ens empeny a viure com si no estiguéssim dins el món, com si la cosa ja no anés amb nosaltres.

Davant aquesta realitat, hi ha els que s'indignen, els que prenen nota i els que s'organitzen. Tiqqun està *«entre i amb els que s'organitzen»* (LL29). Com ja s'ha vist, organitzar-se és prendre partit en una situació donada, per a que aquesta emergeixi, es faci real, tangible. Davant la indefugible situació actual de guerra civil mundial, l'estratègia per encarar-la passa per establir focus de deserció, pols de secessió i punts de reunió. La creació de llocs propis amb espais i temps adequats per la transmissió d'experiència: *«Un conjunto de*

lugares donde sustraerse al imperio de una civilización que camina hacia el precipicio» (LL74). Des d'aquests llocs caldrà establir les tàctiques adequades per fer front a l'Imperi, tàctiques per aconseguir subvertir el règim dominant.

Aquest conjunt de llocs, de cossos, d'infraestructures i de mitjans posats en comú són les eines de què disposa el que conformen el Partit. On l'essencial és compartir, crear un lloc comú per *«constituir en força una sensibilitat» (LL83).* Una força política autònoma amb granges pròpies, escoles, medicines, cases, armes, impremtes... La finalitat de tot plegat: la dislocació total del capitalisme. En aquest procés, que parteix d'una estratègia comuna, no es distingirà entre allò ofensiu o allò constructiu, la guerra o la quotidianitat. Simplement, la situació marcarà l'evidència del que augmenta la potència o del que la disminueix.

Cal estar preparats per quan arribi el col·lapse, saber transformar una crisi del tipus argentí o soviètic en situació revolucionària. Però lluny d'una actitud d'espera de l'apocalipsi (que és en si mateixa una actitud no revolucionària) cal començar per saber cavalcar la situació, forçant-la a partir d'aquí i d'ara.

EL PARTIT IMAGINARI

«Y todo esto lo edificarás sobre la hostilidad general, porque los que se han despertado son la pesadilla de aquellos que todavía duermen...»

(Y la guerra apenas ha comenzado, 13)

Tots aquells que no assumeixin l'atenuació de la seva forma de vida a la lògica imperial i optin per connectar-se a la potència d'una posició determinada, convertint cada acte en esdeveniment tàctic i generant espirals de destí incert, mitjançant el Tiquun, poden ser considerats agents del Partit Imaginari. La realització d'aquest Partit Imaginari és, tal com diuen, la formació «per contagi» del pla de consistència on amistats i enemistats es desenvolupen lliurement i es tornen llegibles a si mateixes. La ficció que recapitula la guerra en curs:

«Charlamos, nos besamos, preparamos un película, una fiesta, un re-vuelta, encontramos un amigo, compartimos una comida, una cama, nos amamos, en otras palabras: construimos el partido» (Y la guerra apenas ha comenzado, 14).

Cal transmutar tota vida nua en forma de vida, tot efectuant una inversió de la biopolítica per una política de singularitat radical, constituint-se en força material autònoma. Tota singularitat s'experimenta en la intensitat i en el com es construeix el que és comú. És en aquest context on tota agregació ètica es converteix en màquina de guerra, entitat dedicada a recuperar la intensitat, amb competències no exclusivament ofensives: *«Es propio del arte de la guerra que en ciertos momentos valga más producir lugares y amistades que armas y escudos...» (Y la guerra apenas ha comenzado, 15).* Cossos, llocs, interacció, formes de vida en circulació són el Partit. Un dels plans de consistència del Partit, sempre estratègic i sempre fragmentat, és l'establiment d'un nosaltres. Un nosaltres que es genera en contraposició al ciutadà de l'Imperi, i en cap cas en un subjecte o una multitud, sinó una massa de relacions prèvies a la consciència, de teixits de solidaritat impermeables al poder, de relacions de potència desbordades que no poden contenir-se en els paràmetres de la normalitat imperial.

Haurem d'estar atents, ja que tots els mecanismes d'anorreament o represius de l'Imperi miraran cap a aquest enemic qualsevol que pot devenir agent del Partit. De fet, aquest és un dels principis del control imperial: qualsevol pot ser enemic, per això cal estar a tot arreu.

CODA

Hem vist, a grans trets, els contorns d'un pensament tan extens com intens. Aquest text tan sols vol ser una petita introducció en forma d'invitació a la lectura, fugint de tota pretensió de totalitat. És com una d'aquelles estores davant les portes, sovint brutes de pols, que tothom trepitja i on hi posa un gran

“Benvinguts”, i que convida a endinsar-se en aquesta densa trama.

Així doncs les pretensions són ben humils, i esperem que la invitació faci el seu fet, i que us animi a endinsar-vos dins aquest imaginari.

La celebració d'aquest seminari que es durà a terme els dies **10, 11 i 12 de desembre de 2009 a Barcelona** no vol ser altre cosa que un espai obert de difusió i de debat al voltant d'aquestes qüestions tan vives sobre les que hem parlat. Aquestes jornades no pretenen exhaurir-se en si mateixes, sinó que volem deixar la porta oberta a trobar altres moments per ampliar i aprofundir en les discussions que allà es puguin produir.

GLOSARI ³

Este es el índice completamente discutible de algunos conceptos centrales de Tiqqun. Está hecho con pasajes literales que se limitan a condensar esa dificultad inicial de comprensión, nada más. Se ha intentado, pero es de todo punto imposible, una definición más técnica que ahorre la ambigüedad de tales conceptos. No existe ni un solo término esencial que pueda definirse neutralmente. Pretendo pues, de manera hartamente problemática, acotar una zona, una constelación polémica. De manera que este dudoso glosario apenas enmarca la discusión que debe seguir, si acaso la intensifica. Poned, por tanto, un signo de interrogación en cada uno de estos epígrafes.

BLOOM

Frente a Dédalus, Leopold Bloom es el personaje central del Ulises de Joyce. Representa la existencia “cualsea” (quodlibet) cuya insignificancia le permite asistir al devenir inmanente del mundo. Bloom mantiene también estrechos vínculos con la “existencia cualquiera” del comienzo de La comunidad que viene de Agamben, una indiferenciación, una “idiotez” muda que es el suelo de la singularidad humana. El Bloom de Tiqqun prolonga la alienación del “proletario” en Marx, del “espectador” en Debord –¿y Ortega?–, del “musulmán” de los Lager. Kafka, Walser y el Bartleby de Melville han analizado asimismo este último hombre, acentuando sus borrosos atributos. Con Bloom florece la niebla

de la indecisión, máxima expresión de la seguridad en nuestro mundo radiante, idealmente despojado de experiencia.

Recuerda: 22'35, estación de Tribunal. Te cruzas con la bloomitud en ti mismo, observas los semblantes silenciosos de un vagón del Metro, esa disimulación compartida. La humanidad viaja agotada por el papel que representa a diario. Durante horas, han sostenido el guión y el decorado. El sujeto ha quedado reducido al teatro de sus atributos, una especie de potencia impotente: me llamo fulano de tal y existo. Es el estadio final de la separación y del Espectáculo, la normalización de la desposesión en un espectador puro. Esquivando la violencia de vivir en el consenso infinito, el hombre ha caído en esta flexibilidad cadavérica, en la disponibilidad total de un estado larvario. Hasta la depresión de Bloom es larvada. Se ha operado en él una mutación asombrosa por la que el individuo es al fin dividual: nunca sabes con quién estás, ni con qué Stimmung sales tú mismo a la calle, porque, para protegerte en este orden global formateado, has aprendido a flotar en la reserva. Es, dicen ellos, el fin de todos los hechizos: después de desencantar la tierra, le llega el turno el desencantamiento del Yo.

En el Espectáculo todos los personajes se deslizan en el murmullo: I would prefer not to. En el mundo del siempre-igual no nos pudrimos más en la cárcel que en el Club Méditerranée: la vida está por doquier idénticamente ausente. Para compensar este desvanecimiento interno, se extiende por el páramo “social” un deseo constante de forma, un voluntarismo frenético de la identidad. Entre desocupados y agitados, entre advenedizos y parias vivimos en una oscilación infinitamente misteriosa. Inquilinos de una vida exiliada, practicamos una especie de turismo existencial. El inmigrante que no entiende el entorno es el epítome de nuestro estado normal. Bloom representa el fin del sujeto clásico y el de la objetividad. Sumido en una tonalidad afectiva sin referente, mendigo que no mendiga, encarna la “doble huida” del sujeto y del objeto. Lo real pende suspendido en la violencia autista de la neutralidad, en la erranza de lo idéntico y su eterno domingo: *«Dondequiera que vayamos, llevamos en nosotros mismos el desierto del que somos el ermitaño»* (TB, 23).

FORMA-DE-VIDA

El Bloom es el hombre medio actual, confundido con su alienación. Humanidad espectral, vacante, ente crepuscular sin realidad ni yo, sobrevive como la pluralidad del vacío, lo indiferente. La política de desaparición defensiva nos lleva a permanecer en el Bloom, a ocultarnos en él, en su doble huida. Disolución sin clase, con la bloomitud el más inquietante de todos los huéspedes se ha instalado en los huesos, en nuestros nervios tardíos. Su indecisión perpetua, su ambivalencia representa la infinita sustituibilidad, la duda sin método ni esperanza de exterior. Personalización de masa, asociación masiva del aislamiento, la apertura extática del Bloom –ese Yo que es un Uno, ese Uno que es un Yo– es precisamente aquello contra lo cual se reinventa continuamente la ficción del individuo y su cuerpo. Pero sin esta ambivalencia del Bloom la mercancía no sería más que un principio puramente formal, si ningún contacto con lo real.

Entre el estruendo del Espectáculo, que quiere que habléis, y el silencio del Biopoder, que quiere que viváis, el Bloom es la eterna adolescencia de la humanidad. Pero encierra al mismo tiempo la más alta posibilidad. Precisamente porque es el hombre del nihilismo consumado, su destino consiste en operar la salida del nihilismo o perecer. En la medida en que no es un individuo, es el umbral de una posibilidad insólita. Y es temido por eso. La forma-de-vida es la polarización íntima de la “nuda vida” en que ha caído el Bloom, su clinamen, su atracción, su gusto. Tal inclinación puede ser conjurada o asumida. Aunque la asunción de una forma-de-vida no es solamente el saber de tal inclinación, sino el pensamiento de ésta. Pensamiento es lo que convierte la forma-de-vida en fuerza. Se trata de un abandono, una caída y una elevación, un movimiento y reposo en sí. No se relaciona con lo que yo soy, sino con el cómo, con cómo –¿Kant?– yo soy lo que soy. Se trata de ser fiel a la inclinación más que a los predicados, a la forma-de-vida como algo completamente distinto a la identidad formateada por “la sociedad”.

En la medida en que intenta darle forma a la violencia de lo no elegido, la forma-de-vida es semejante tal vez a la Voluntad de Poder nietzscheana. Por eso dice Tiqqun que hasta la neutralidad es parte de ella, un partido más en el libre juego de las formas-de-vida. En última instancia, se trata de asumir la necesidad íntima de la contingencia, la eternidad de una finitud que carece de determinaciones externas. En todo caso, cada vez que ocurre, la muerte abre un boquete vergonzoso en el tejido biopolítico. El nihilismo consumado que, en realidad, lo único que ha consumado es la disolución de toda alteridad en una inmanencia circular ilimitada, siempre sufre ahí una derrota: en contacto con la muerte, la vida deja súbitamente de ser evidente. La reapropiación de la violencia comienza por acabar con la concepción de una muerte que sobrevendría al término. La muerte es cotidiana, es este empequeñecimiento continuo de nuestra presencia ante la imposibilidad de abandonarnos a nuestras inclinaciones. La Metafísica Crítica, la antropología negativa que permite invertir el Bloom, es «*una física que reserva a cada ser su disposición al milagro*» (IGC, 6).

GUERRA CIVIL

Libre juego de las formas-de-vida, es el principio de su co-existencia. Digamos que brota de una “naturaleza humana” para la cual no hay contrato social: Tiqqun, ciertamente, parece más cercano a Hobbes que a Rousseau. Al fin y al cabo, la violencia es aquello de lo que hemos sido desposeídos y de lo que hace falta reapropiarse para acabar con la hostilidad que ha crecido en este orbe climatizado. No hay sociedad, pero sí una ética de la guerra civil, una ética de la violencia. Guerra, pues, porque la eventualidad del enfrentamiento mutuo no puede ser nunca anulada. Civil porque las formas-de-vida no se enfrentan como Estados, sino como partidos, máquinas de guerra partisanas. Guerra civil porque ignora la separación entre nuda vida y existencia política.

Si el Estado moderno es la continuidad de la guerra civil por otros medios, el Imperio es su conjura global, su control homeostático. Controlar la guerra civil,

neutralizarla, es la máxima aspiración del Estado. Precisamente, el bajo nivel de elaboración de la guerra civil en el seno de lo político ha llevado a la confusión sistemática entre hostis y enemigo. Toda forma-de-vida tiende a constituirse en comunidad. Cada cuerpo quiere agotar su forma-de-vida, dejarla muerta tras de sí y después pasa a otra. Ha ganado en espesor y en soltura: ha sabido desprenderse de una imagen de sí. Allí donde estaba la nuda vida ha de llegar a estar la forma-de-vida y esto significa invertir la biopolítica en política de la singularidad radical.

Por lo demás, formas-de-vida semejantes dan lugar a una comunidad anterior a toda decisión, a un encuentro que circula. No hay la comunidad, sino el acontecimiento comunitario, cuyo contagio se propaga. Llaman comunismo al movimiento real que elabora en todo lugar, en todo instante, la guerra civil. La máquina de guerra, existencia dedicada a su inclinación, es la única alternativa a la dicotomía entre Espectáculo y Biopolítica, entre ghetto y ejército, entre lentitud trágico-soviética y agitación cómico-grupuscular. Tiqqun no cree en la Revolución, sino en las revoluciones que comienzan con la huelga humana, la desertión, la secesión de la identidad reconocida. En efecto, todo reconocimiento en el Espectáculo no es más que reconocimiento del Espectáculo. *«La guerra civil quiere decir solamente: el mundo es práctico; la vida, heroica, en todos sus detalles»* (IGC, 104).

TIQQUN

Es otro nombre de ese devenir-práctico del mundo, el proceso de revelación de toda cosa como práctica, esto es, en la significación inmanente de sus límites. El Tiqqun es que cada acto, cada conducta, cada enunciado, en tanto acontecimiento dotado de sentido, se inscriba por sí mismo en su metafísica propia, en su comunidad, en su partido. Tiqqun es la redención, la restauración de la unidad de sentido y vida. Es el devenir-real del mundo, el proceso de revelación de toda cosa como práctica: porque es, es verdadera, así, como ella es. Es la acción de devolver a cada hecho su propio cómo, de tomarlo incluso como únicamente real. El Bloom forma parte del Tiqqun, que abre una temporalidad interior a la

historia y permite una reparación mesiánica de todas las cosas. Tal inversión de la finitud supone el encuentro con una crisis que recapitula el tiempo y lo abre-
via en un ahora.

IMPERIO

En contraste con el Estado moderno, el Imperio no niega la existencia de la guerra civil, simplemente la gestiona. De ahí el tono “popular” de este último capitalismo: es la gestión global de la guerra civil, del miedo al hobbesiano “estado de naturaleza”. La misma policía, se dice, no está para poner orden, sino para gestionar el desorden. Así como la publicidad se muda en Espectáculo, la policía se convierte en Biopoder. Bajo el Imperio la diferencia entre la policía y la población se ha abolido. Cada ciudadano del Imperio puede, en todo momento, y en un grado de reversibilidad propiamente bloomsca, revelarse como un poli. Como el poder de coerción es el que la masa anónima ejerce sobre cada uno de sus elementos, la perfección del dispositivo de vigilancia reside en la ausencia de vigilantes. Es la conjuración masiva de toda forma-de-vida en una separación capilar, flexible, totalizadora e individuante a la vez. Por eso el individuo resulta dividido en su núcleo. Tal alianza de Espectáculo y Biopoder, tal atenuación internacional de las formas-de-vida, explica que el minusválido, más o menos equipado, represente el ideal de vida.

La deconstrucción es el único pensamiento compatible con el Imperio: disolver, des-
cualificar cualquier intensidad. Bajo su apariencia fatua, tiene una función política precisa: hacer pasar por bárbaro a todo lo que se oponga resueltamente al imperio de la comunicación, por místico a quienquiera que tome su propia presencia como centro de energía de su revuelta, por fascista a cualquier consecuencia vivida del pensamiento. El Imperio nos coacciona incluso con su debilidad, puede su propia impotencia. Como está sostenido por la metafísica impersonal del Uno, no tiene afuera, no reconoce unas afueras que se le opongan. Su obesidad es mórbida, pues la extensión de su metástasis polariza incluso los territorios que no ocupa. Por tal razón el enemigo del Imperio es interior. Es el acontecimiento, todo lo que podría pasar,

ese fondo durmiente que amenaza en cada Bloom bajo la forma del riesgo.

La fuerza del Imperio, y al mismo tiempo la frágil positividad de su mundo, proviene nada más que de la suspensión del Tiqqun. Como su mensaje es solamente la mediación indefinida, no necesita más contenido que la ilusión de que existe “la sociedad”. No se opone a nosotros como un sujeto, sino como un medio que nos es hostil. Funciona así con la crisis y el estado de excepción como estilo regular, con la urgencia y la alarma del desastre como método normal. Basta con distraer al Bloom de sí mismo, gestionar su crisis larvada. La metafísica del Uno le presta al Bloom ideas, deseos y una subjetividad para que siga siendo la existencia muda en cuya boca el Espectáculo pone las palabras que quiere oír. De ahí se extiende un deseo general de forma para huir de la forma-de-vida. La alianza de nihilismo helado y formación de masas converge en una conminación social cada vez más desorbitada a “ser uno mismo”. Gay, tecno, negro o chusma, sea lo que fuere, es preciso que Bloom sea algo, cualquier cosa antes que nada.

A diferencia del Estado de Derecho, el Imperio vive sin existencia jurídica. No la necesita, pues el control ha pasado de la Ley a las normas. El Uno garante de la proliferación reticular de las normas hace que el Imperio sea sólo el último recurso de cada situación. De ahí que pueda aliarse con alguna mafia local, incluso con tal o cual guerrilla. No importa quién controla con tal de que haya control. Bajo el régimen de la norma, nada es normal: todo está por normalizar. El imperio se presentará gustosamente como una red de la cual cada uno sería un nudo. La norma constituye entonces, en cada uno de sus nudos, el elemento de la conductividad social. Sin embargo, como no estamos tan despersonalizados como para conducir perfectamente los flujos sociales, «*siempre estamos en falta con respecto a la norma*» (IGC, 83).

PARTIDO IMAGINARIO

De un lado la nueva humanidad radiante, cuidadosamente formateada, transparente a todos los rayos del poder, idealmente despojada de experiencia, ausente de sí hasta el cáncer. Del otro, nosotros, esa masa de mundos infra-espectaculares, de

parias intersticiales, existencias inconfesables de los que no se encuentran en la tibieza climatizada del paraíso imperial. Nosotros, éste es el plan de consistencia fragmentado del Partido Imaginario como expresión política de la negatividad, del accidente general que arrastra esta sociedad en conflictos parciales, sordos, aislados unos de otros. Este proceso es la otra cara del repliegue que es el Imperio. Al hacer del mundo un tejido biopolítico continuo, el Afuera ha pasado Adentro. El afuera de este mundo sin afuera es la discontinuidad durmiente alojada en los alvéolos de nuestra mundial radiación. Se trata del “enemigo cualquiera”, una multiplicidad de prácticas que agujerean el Imperio. Tiquun es solamente la fracción consciente y anónima de esas prácticas, de ese partido.

La esfera de la hostilidad no puede ser reducida más que extendiendo el dominio ético-político de la amistad y la enemistad. El devenir-real del Partido Imaginario no es más que la formación por contagio del plan de consistencia donde amistades y enemistades se despliegan libremente y se vuelven legibles. El agente del Partido Imaginario es aquel que, partiendo de donde se encuentra, de su posición, prosigue el proceso de polarización, de asunción diferencial de las formas-de-vida. Este proceso no es otro que el Tiquun. La guerra civil se ha refugiado en todos, el Estado moderno ha puesto a cada cual en guerra contra sí mismo. El imperio, llevando a cabo su guerra a la guerra civil en todas partes, ha propagado en su lugar la hostilidad, aunque bajo el nombre de “economía”. Indiferenciada, exenta de toda personalidad, la economía es el odio sordo por todo lo no ocurrido, lo que podría ocurrir. Sin embargo, conocida como existencia singular, cada cosa escapa a la esfera de la hostilidad, volviéndose amiga o enemiga. La ética de la guerra civil que se ha expresado así recibe también el nombre de Comité Invisible. Él marca una fracción determinada del Partido Imaginario, su polo revolucionario. Pero no se trata de una organización, sino de una sociedad abiertamente secreta, un nivel superior de lo real. Territorio metafísico de secesión que adquiere la amplitud de un mundo, el Comité Invisible es el espacio de juego cuya creación positiva puede cumplir la gran migración del mundo de la economía.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA (EN CASTELLÀ)

Anònim, *Llamamiento y otros fogonazos*,
Acuarela & A.Machado, Madrid, 2009

Carmona Hurtado, J “Tiqqun: una aventura política”
a: *Revista Espai en Blanc* n°5, La fuerza del anonimato, Barcelona, 2009

Comité Invisible, *La insurrección que viene*,
Melusina, Barcelona, 2009

Tiqqun, *Teoría del Bloom*,
Melusina, Barcelona, 2005.

Tiqqun, *Introducción a la guerra civil*,
Melusina, Barcelona, 2008

Tiqqun, *¿Cómo hacer?*
a: *Revista Espai en Blanc* n°5, La fuerza del anonimato, Barcelona, 2009

LLOCS WEBS I LINKS

<http://www.bloom0101.org>

<http://www.ignaciocastrorey.com>.

http://www.dailymotion.com/video/x929gp_agamben-sur-tiqqun_news

http://www.dailymotion.com/video/x7nyyr_tiqqun-zone-dopacites-offensives_news

<http://vodpod.com/watch/1979315-y-la-guerra-apenas-ha-comenzado-et-la-guerre-est-a-peine-comence-1-de-2>

<http://www.soutien11novembre.org/>

<http://mesetas.net/?q=node/207>

BIBLIOGRAFIA (ANTECEDENTS)

La dificultat conceptual, la densitat filosòfica i política de *Teoria del Bloom* i d'*Introducció a la guerra civil* és tant gran que una llista completa de totes les lectures, directes i indirectes, que podríem extreure entre els antecedents dels dos llibres, seria massa llarga. L'intent per part de Tiqqun de diagnosticar i "superar" la metafísica occidental exigeix un gran esforç intel·lectual, però estalvia qualsevol marrada erudita per la història de la crítica. Tiqqun no es dedica a això. La qüestió clau és "fisiològica": atrevir-se a pensar d'una altra manera el que ens envolta, això és, a existir d'una altra manera.

Així doncs, pensem que no és imprescindible cap bibliografia. Amb tot, per a qui vulgui recercar i estirar el fil sobre alguns desenvolupaments conceptuals preparatoris, es poden recomanar alguns llibres moderns que estan emparentats amb Tiqqun. Prescindint de les referències literàries i dels texts antics de filosofia, també de les recomanacions específiques per a cada capítol, que farien una altra vegada la llista inacabable, aquests llibres podrien ser el següents:

ENTRE ELS CLÀSSICS:

Benjamin, W., "*Experiencia y pobreza*" y "*Tesis de filosofía de la historia*", Obres Completes, Llibre I, Volum 2, Abada, Madrid, 2008.

Heidegger, M., *El ser y el tiempo*, F.C.E., México, 2000 (en particular, "§ 9").

Jünger, E., *La emboscadura*, Tusquets, Barcelona, 1993.

Jünger, E., *La movilización total, Sobre el dolor*, Tusquets, Barcelona, 1995.

Schmitt, C., *El Nomos de la tierra*, Comares, Granada, 2003 (en particular, "*III. El Ius Publicum Europaeum*").

Stirner, M., *El Único y su propiedad*, Valdemar, Madrid, 2004.

ENTRE ELS CONTEMPORÀNIS:

Agamben, G., *La comunidad que viene*,
Pre-Textos, Valencia, 1996.

Agamben, G., *Homo sacer. El poder soberano y la nuda vida*,
Pre-Textos, Valencia, 1998 (en particular, la “Introducción” y les pàgines 225-239).

Agamben, G., *Medios sin fin*,
Pre-Textos, Valencia, 2001 (en particular, “1. Forma-de-vida”)

Blanchot, M., *La comunidad inconfesable*,
Arena Libros, Madrid, 2001 (en particular, “I. La comunidad negativa”).

Debord, G., *La sociedad del espectáculo*,
Pre-Textos, Valencia, 1999.

Deleuze, G., *Mil mesetas. Capitalismo y esquizofrenia*,
Pre-Textos, Valencia, 1988 (en particular, “Introducción: Rizoma” y “Tratado de nomadología: La máquina de guerra”).

Deleuze, G., “*Post-Scriptum sobre las sociedades de control*”,
Conversaciones, Pre-Textos, Valencia, 1996.

Foucault, M., *La voluntad de saber*,
Siglo XXI, Madrid, 1978.

Foucault, M., *Le gouvernement de soi et des autres*.
Cours au College de France, 1982-1983, Gallimard, Paris, 2008.

Foucault, M., *Le courage de la vérité*.
Cours au College de France, 1984, Gallimard, Paris, 2009.

Nancy, J.-L., *La comunidad desobrada*,
Arena Libros, Madrid, 2001.

www.laciuatinovisible.coop
